

‘Het “Rotterdams daklandschap” is een doordacht verhaal’

In 2015 klopte de gemeente aan bij De Urbanisten. Het Programma Groene Daken zou worden omgezet naar het multifunctionele dakenprogramma met groene, blauwe, rode en gele daken. Of De Urbanisten – bedenkers van de Rotterdamse waterpleinen – het nieuwe dakenprogramma konden visualiseren in één pakkend beeld, was de vraag. ‘Oké’, zei Dirk van Peijpe. ‘Maar mogen wij daar dan ook serieus over nadenken?’

‘Ik ergerde me al langer aan alle artist’s impressions van door groen overwoekerde gebouwen en steden’, herinnert Dirk zich. “Groene porno”, noem ik dat. Door overal lukraak bomen, struiken en planten voor te stellen doe je heel veel daken tekort. Het is ecologisch helemaal niet waardevol om op de 30e verdieping een volwassen iep te hebben staan, los van dat het constructief volstrekt onzinnig is. “*We can do better than this*”, zei ik tegen Paul van Roosmalen, de programmamanager multifunctionele daken. “Laten we stedelijk denken over daken”.

Daklandschap

Om het dakenverhaal in één beeld uit te kunnen leggen zijn De Urbanisten het Rotterdamse daklandschap gaan onderzoeken. ‘Onze ambitie was het denken over de daken in de stad uit het private te halen. Particulieren hebben hun eigen dak en dat vervult hun eigen behoeften. Maar de meeste daken kunnen meer kleuren hebben: rood, groen, geel en blauw. Het is niet het een of het ander, het is én-én. Als je dat groter bekijkt, als een landschap van daken, dan kun je je afvragen: wat is werkelijk zinvol op hoge daken, wat is op zijn plaats op heel grote daken, wat is aantrekkelijk op de daken in het centrum of juist in de buitenwijk? Daar kun je een visie van maken op de schaal van de stad. En dan mensen en bedrijven stimuleren daarin mee te doen.’

Typologie

De Urbanisten onderscheiden in het Rotterdamse daklandschap vijf stadstypen: de haven, de compacte stad, de 19^e-eeuwse stadswijk, de naoorlogse stad en de

suburbane wijk. Het is belangrijk om dit verschil te maken. Om te kijken: waar is mijn dak? Welke eigenschappen heeft het en welke behoeften heeft de omgeving? *What makes sense where?* Rode daken zijn vooral interessant in de compacte stad waar veel mensen bij elkaar komen en de ruimtenood hoog is. Je kunt dingen op hoogte doen die op de grond niet kunnen. In de compacte stad is ook behoefte aan blauwe daken, want het regenwater kan er niet weg.’

In de haven zit de waarde van daken ‘m in de stille uitgestrektheid. ‘In dat isolement kun je lange lellen ecologische daken maken waar vogels en insecten zich thuis voelen. In suburbaan Rotterdam, bijvoorbeeld in Nesselande, is op het maaiveld voldoende groen en ruimte. De waarde van de daken daar zit ‘m in energieopwekking met bijvoorbeeld zonnepanelen en kleine windturbines. Dat geldt ook voor de naoorlogse wijken met portiekflats. Maar daar is groen op de platte daken weer interessant als isolatie en verkoeling.’

Opgewonden

In één finaal beeld zetten De Urbanisten de rijkdom aan daken en typologieën bij elkaar. ‘Als je ernaar kijkt, denk je “dit is een stad”: de 19e-eeuwse stad, de tuinstad, de binnenstad, de haven, de Kop van Zuid, een paar iconen. Iedereen ziet direct: dit is Rotterdam. In z’n compleetheid. Zo rijk kan het palet aan Rotterdamse daken worden.’ Het ‘Rotterdams daklandschap’ dat De Urbanisten en de gemeente bedachten (zie pagina 206-207) is nog steeds actueel en wordt volop gebruikt. ‘Het is een diepgaand, doordacht, breed verhaal waar iedereen opgewonden van wordt.’

‘Het is goed om te kijken: waar is mijn dak? Welke eigenschappen heeft het en welke behoeften heeft de omgeving’